

РЕШЕНИЕ

№ 205

гр. София, 11.07.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 1-ВИ НАКАЗАТЕЛЕН, в публично заседание на двадесет и трети юни през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Снежана Душкова

Членове: Иван Стойчев
Карамфила Т.

при участието на секретаря Нина Ш. Вьонг Методиева
в присъствието на прокурора Апелативна прокуратура - София Б. Ас. Д.
като разгледа докладваното от Карамфила Т. Въззивно наказателно дело от
общ характер № 20221000600464 по описа за 2022 година

Производството е по реда на глава 21-ва НПК.

Образувано е по въззивна жалба на защитник на подсъдимия И. И. М. – адв. М. Т., срещу присъда № 22 от 11.02.2022г., на СГС, НО, 9-ти състав, постановена по нохд № 3947/21 на СГС.

С присъдата подс. М. е признат за виновен за това, че на 10.08.2019г., около 15:15ч., в гр. София, в междублоковото пространство пред бл. 1, между вх. А и вх. Б, в ж.к. „Разсадника – Коньовица“, като непълнолетен, но могъл да разбира свойството и значението на извършеното и да ръководи постъпките си, направил опит умишлено да умъртви Б. П. И. и деянието е извършено в състояние на силно раздразнение, предизвикано от пострадалия с насилие – бутане с ръце в гърдите, и с друго противозаконно действие – заплаха към М., че „ще го последва бавна смърт“, от което е било възможно да настъпят тежки последици за подсъдимия – престъпление **по чл. 118, вр. чл. 115, вр. чл. 18, ал.1, пр.2, вр. чл. 63, ал.1, т. 3 НК**, поради което и на основание чл. 54, ал.1 НК е осъден на две години и шест месеца лишаване от свобода, чието изпълнение е отложено по чл. 69, ал.1 вр. чл. 66, ал. 1 НК за срок от три години.

На основание чл. 25, ал.1 вр. чл. 23, ал.1 НК съдът е определил едно общо наказание между наложеното с присъдата и това по нохд № 17 238/2020 на СРС – две години и шест месеца лишаване от свобода, чието изпълнение на основание чл. 69, ал.1 вр. чл. 66, ал. 1 НК е отложил за срок от три години. Осъдил подсъдимия да заплати разноски по делото и разноски на частния обвинител.

С жалбата се изразява недоволство от наложеното с присъдата наказание като явно несправедливо. Релевира се, че съдът не е съобразил многобройните смекчаващи отговорността на подсъдимия обстоятелства и наличието на хипотезата на чл. 55 НК. Прави се искане присъдата да се измени като се приложи нормата на чл. 55, ал.1, т. 2, б. „б“ НК.

В съдебно заседание пред въззивния съд защитникът на подсъдимия – адв. А., поддържа жалбата. Счита, че за подсъдимия са налице многобройни смекчаващи отговорността обстоятелства, сведени до: чисто съдебно минало, млада възраст, забавено интелектуално развитие и насоченото към него агресивно поведение.

Прокурорът от САП моли присъдата да се потвърди. Счита наказанието за справедливо, съобразено с конкретната степен на обществена опасност на деянието и дееца. Съгласява се с решаващия съд, че смекчаващите отговорността обстоятелства не обуславят хипотезата на чл. 55 НК.

Частният обвинител и неговият повереник не се явяват в съдебно заседание и не вземат отношение по жалбата.

Подсъдимият М. в лична защита се присъединява към защитника си. В последна дума моли да се намали наказанието.

Софийски апелативен съд, като съобрази доводите на жалбата и страните, материалите по делото и като подложи присъдата на цялостна проверка съгласно чл. 314 НПК, прие следното:

Във въззивното производство по силата на чл. 314 НПК съдът провежда цялостен контрол на присъдата и не е ограничен от представените от страните основания. Така и в настоящата проверка съдът не е обвързан от оплакванията на защитата насочени само срещу наказанието, а е длъжен да провери изцяло правилното приложение както на процесуалния, така и на материалния закон. При тези съображения, въззивният съд намери, че присъдата е постановена при съществени процесуални нарушения по смисъла на чл. 348, ал. 3, т. 1 НПК, довели до нарушаване на основни принципи на наказателния процес, до накърняване на гаранциите за справедливо правосъдие и съответно - на правото на защита на подсъдимия. Налице е и абсолютно процесуално нарушение сведено до противоречивост на мотивите на съда по въпроси от съществено значение за правилното приложение на материалния закон.

Нарушенията са неотстраними от въззивния съд, но отстраними от първоинстанционния, което налага присъдата да се отмени, а делото се върне за ново разглеждане.

Производството пред СГС е протекло по реда на чл. 371, т. 1 НПК при одобрено съгласие от подсъдимия, защитника, частния обвинител и повереника да не се разпитват всички свидетели и вещи лица по делото, а при постановяване на присъдата да се ползва непосредствено съдържанието на съответните протоколи и експертни заключения от досъдебното производство.

Когато съдът е одобрил съгласието, той погрешно е преценил задължителната в този случай предпоставка на чл. 372, ал. 3 НПК съответните действия по разследването да са извършени при условията и по реда, предвидени в НПК. Условията и реда

предвидени в НПК не са сведени единствено до формалното спазване на правилата за изготвяне на съответните доказателствени средства. Те следва да отговарят и на материалните изисквания заложи в основните принципи на наказателно производство за такова провеждане, че да осигурят разриването на обективната истина. Това означава разследването да е проведено обективно, всестранно и пълно, при изчерпване на всички доказателствени способи - допустими, възможни и необходими за конкретния предмет на делото. Прегледът на досъдебното разследване обаче показва, че то не е било проведено по начин съответен на принципите на чл. 13 и чл. 14 НПК. Не са били взети всички мерки, за да се осигури разкриването на обективната истина и разследването не е било обективно, всестранно и пълно.

Именно изложеното разбиране е последователно застъпено в съдебната практика - Р- 123-2018-III-н.о. И в процедурата по чл. 371, т. 1 от НПК, съгласно цитираното решение, „съдът е суверенен в правото си да преценява процесуалната издръжаност, задълбоченост и пълнота на протоколите за извършени разпити на досъдебната фаза на наказателното производство и при необходимост да проведе личен и непосредствен разпит на определени свидетели, по отношение на които намира, че следва да стори това в изпълнение на задълженията си по чл. 13 и чл. 14, ал. 1 от НПК.“ Ако „обстоятелства, за които определени свидетели са дали показания, не са били изяснени в достатъчна степен, това означава, че техните разпити на досъдебната фаза не са проведени пълноценно и задълбочено, така, както изисква чл. 139, ал. 5 и, ал. 6 вр. чл. 138, ал. 4 и 5 от НПК“ и това не само дава право, но и задължава съда „да извърши личен и непосредствен разпит на тези свидетели, което означава, че не би могъл да одобри постигнато съгласие между страните да не се провежда разпит именно на тези свидетели. Именно произнасянето по чл. 372, ал. 3 от НПК е процесуалният момент, в който съдът трябва да вземе становище по този въпрос“.

Доказателственият обем от фазата на досъдебното производство разкрива редица съществени дефицити, неизяснени фактически положения и спорни въпроси, които в съвкупност не са позволявали на контролирания съд да изгради обосновани, верни и законосъобразни изводи от правна страна.

Това е налагало съдът, за да реши делото правилно, да не се осланя на резултатите само на това разследване, а да проведе свое самостоятелно.

Той е следвало да прецени, че предметът на доказване по своята сложност и доказателственият материал по своята нееднозначност, непълнота и взаимно отрицание, не са позволявали приложението на чл. 371, т. 1 НПК /поне за много голяма част и за почти цялото разследване/. Изисквали са провеждане на общо съдебно разследване със задълбочени разпити на свидетелите, така че да се провери максимално тяхната достоверност, да се изяснят неизяснените и спорни фактически положения, да се проверят противоречиви твърдения, да се установят важни положения от експертен характер.

Макар процесуалните нарушения да засягат най-вече доказателствената дейност, поради приложения диференциран ред на чл. 371, т. 1 НПК / в пълен обем, при който съдът сам и непосредствено не е събирал никакви доказателства, нарушенията не могат да се отстранят от въззивната инстанция, независимо от равностойните ѝ правомощия.

Обратното би довело до недопустимия резултат въззивният съд, вместо втори, да се яви първи съд по фактите и доказателствата, с което да наруши правото на подсъдимия на многостепенна надлежна инстанционна проверка, с всички права на всеки отделен процесуален стадий.

Конкретно по процесуалните нарушения:

Съдът е приел в мотивите от фактическа страна, че деянието на подсъдимия се предхождало от агресивни действия на самия пострадад - Б.И. И., ядосан от дразнещото поведение на подсъдимия, се обърнал към него и го бутнал, при което подсъдимият паднал. Пострадалият го и заплашил, че, ако го нарече още веднъж „жълтурко“ ще последва „бавна смърт.“ Тогава пострадалият вдигнал намираща се до него метална количка и замахнал с нея към подсъдимия, при което си наранил ръката в областта на китката и лакътя. Подсъдимият от своя страна започнал да нанася удари с нож на пострадалия – в шията, корема и дясната предмишница.

За да приеме тези факти, съдът е кредитирал показанията на св. Р. и св. Б., самите те - приятели на подсъдимия, като ги е оценил като непредубедени, освен друго и защото не са имали време да постигнат съгласуване, както и изнасяли факти неизгодни за подсъдимия.

Следва да се отбележи, че в частта, с която свидетелките описват момента с количката, показанията им се отличават със схематичност и бедно съдържание. Те повдигат и чисто логически въпроси. Съдът е следвало да прецени това, както и е следвало да подложи на внимателна проверка показанията, така че да прецени дали наистина са достоверни.. За целта той е следвало да изясни факти свързани с възможността пострадалият да вдигне металната количка по начина, представен от тях, доколкото самият пострадад твърди, че не е могъл да я вдигне, тъй като била тежка, опитал с една ръка, но не успял, при което се и наранил. Това направил в опит да се защити от нападението на подсъдимия.

За изясняване на въпроса дали пострадалият действително е могъл или не да вдигне количката и дали наистина я е вдигнал СГС е следвало да разпита непосредствено и пострадалия св. Б.И., и собственика на количката – св. Р. Ч.. Това изясняване се налага и с оглед показанията на св. Н. Р. пред съдия за предполагаемата тежест на количката. Св. Р. описва, че св. Ч. дърпал количката, макар и с кофа цимент в нея, но му било трудно, поради което тя отишла и му помогнала и дърпали заедно. /показания на л. 49 и на л. 60, т. 1 ДП/.

Съдът още е следвало да проведе задълбочен разпит на св. И. и св. Ч., доколкото последният в показанията си на досъдебното производство твърди, че количката се намирала на около 150 см. от момчето /подсъдимия М./ и св. И. и че не е забелязал да е била местена в момента на случката. Това пък кореспондира на показанията на св. И., че наистина само се опитал да вдигне количката, но не могъл, не и на показанията на св. Р. и св. Б., че пострадалият вдигнал количката и тръгнал да удря с нея подсъдимия /показания на св. Б. – л. 39, т. 1 ДП и на св. Р. – л. 49, т. 1 ДП/. Ето защо обстоятелства за това какво точно представлява количката, какви са нейните размери и нейната тежест, имало ли е кофа или други тежести в нея, и дали всичко това е позволявало пострадалия да изпълни действия, каквито двете свидетелки описват, е от особено

значение.

Още повече съдът е следвало да разпита св. Б. и св. Р., доколкото двете се разминават в показанията си относно броя на замахванията, според Б. пострадалият тръгнал да удря с количката, а св. Р. – той замахнал с нея няколко пъти. Неясно е какво точно са представлявали действията на пострадалия – как е взел и вдигнал количката, с една или две ръце, как е замахвал с нея няколко пъти, каква е била амплитудата на тези движения, откъде накъде и как точно са били изпълнени. Тези обстоятелства са от значение, за да може да се провери дали изобщо вдигането на количката по начина представен от свидетелките /за което те не са разпитвани/ и замахването с нея е обективно възможно, дали е действителен факт и може ли да се изпълни изобщо.

Още повече се е налагал разпит на двете свидетелки и поради неизяснеността как точно пострадалият при едновременното замахване с количката е бил наранен, къде се е намирала количката в момента на нараняването, какво е станало с нея. Била ли е оставена от пострадалия някъде, в кой момент, как е била оставена, паднала ли е, изпускана ли е и къде точно, на какво отстояние се е намирала от подсъдимия и пострадалия и от мястото, където първоначално се е намирала.

И за установяване на местоположението и изместването на количката е било наложително провеждане на разпит на св. Ч., доколкото тези обстоятелства не са изяснени на досъдебното разследване.

Друг начин, по който съдът е следвало да провери дали наистина пострадалият е замахвал с въпросната количка е чрез експертни знания /съдебно – медицинска експертиза/, която да отговори достоверно ли е при нараняванията, които е получил при вдигането на количката да може да замахва с цялата ѝ тежест и то няколко пъти. Тук съдът следва да изходи от изготвената по делото вече съдебно – медицинска експертиза, според която пострадалият е получил непълно счупване на дясната предмишница, наложило гипсова имобилизация.

Съдът, в зависимост от това какво би било изяснено от показанията на св. Р. и св. Б., отново чрез експертни знания, е следвало да подложи на проверка за достоверност и механизма на открито счупване на дясната предмишница – могъл ли е да се получи по начина представен от свидетелките или по начина представен от пострадалия.

Непълното разследване и по този въпрос е довело до това съдът погрешно в мотивите си да взема отношение и да оценява фактите като експерт. Той е посочил /стр. 16 от мотивите/, че непълното счупване на дясната лакътна кост на пострадалия е травматично увреждане, което по негово мнение не би могло да бъде получено по описания от него механизъм. Изводът е съставен по неправилен начин, тъй като не почива на експертно мнение като е изисквал такова. Само чрез специални знания от областта на съдебната медицина са могли да се изяснят достоверно различните варианти на получаване на травмата. Съставен по този начин изводът е и произволен.

На следващо място, при решаване на делото СГС е пропуснал да съобрази че подсъдимият, независимо от отказа да даде обяснения пред съда, е давал такива на досъдебното производство – л. 20, т. 1 ДП. Прави впечатление, че обясненията в общи линии са в синхрон с показанията на двете свидетелки – Б. и Р., тъй като и

подсъдимият заявява, че пострадалият го е нападнал с количката. Също така прави впечатление, че и подсъдимият, и двете свидетелки не разкриват нищо от провокативното поведение на подсъдимия преди деянието, /с изключение на отправянето на изрази „жълтурчо“, такова, каквото го описва пострадалият, а именно, че: подсъдимият и момичетата говорили неприлични неща и цинизми, подсъдимият имал много арогантен език, досаждали му като го карали до ходят някъде, подсъдимият идвал до него и го докосвал с пръст по гърба, пострадалият го гонел, но подсъдимият продължавал да го дразни като вървял след него и го карал да се обърне. Тогава именно и пострадалият го бутнал с две ръце. Неприобщаването на обясненията на подсъдимия, което е следвало да стане чрез прочитането им по реда на чл. 279 НПК, е довело до неправилност на анализа на гласните доказателства, тъй като съдът не е можел, първо: да ползва съдържанието на обясненията, които са релевантни и подробни, и второ: да констатира съвпадение на обясненията с показанията на двете свидетелки. И то като се отчете, че подсъдимият и свидетелките са се намирали в много близки отношения, тъй като св. Б. била, по собствените ѝ думи - „гадже“ на подсъдимия /л. 39, т. 1 ДП/, а св. Н. Р. е доведена сестра на св. Б. /л. 48, т. 1 ДП/.

Нарушението се задълбочава и поради това, че обясненията на подсъдимия, освен доказателствено средство са и средство за защита. Ето защо, съдът и от гледна точка на възможността обясненията да са средство за защита, е следвало да провери дали показанията на двете свидетелки, самите те близки с подсъдимия, не съвпадат с обясненията му по такава причина.

Отделно, доколкото обясненията на подсъдимия са със същото съдържание, каквото и показанията на свидетелките – и за тях се отнасят всички неизяснени и спорни моменти, които подлежат на изясняване и проверка, каквито вече се посочиха. В това число и дали закана, която пострадалият бил отправил към подсъдимия - че го чака „бавна смърт“, или, че е „мъртвец“, като присъстваща еднозначно в показанията на св. Б., св. Р. и в обясненията на подсъдимия, но отречена от пострадалия, действително е била отправена.

Поради пропускане да се приобщят обясненията на подсъдимия, с всички процесуални последици от това, първостепенният съд е бил препятстван да анализира и обоснова отговори на какво се дължи описаното съвпадение – на това, че фактите обективно са били такива, каквито ги описват подсъдимият и свидетелките, или на евентуално съгласувана позиция, предвид приятелските им отношения и като се отчете, че обясненията имат функция и на защитно средство.

Въпроси повдига и описаният от подсъдимия механизъм, по който е нанесъл ударите на пострадалия, както и това, че той е описан по същия начин и от св. Р. и св. Б..

За правилното изясняване на този механизъм контролираният съд е следвало да разпита подробно вещото лице изготвило съответната съдебно – медицинска експертиза, а и да назначи допълнителна. Особено подлежат на изясняване представените в съобразителната част данни, а именно – тези относно местоположението на удара, попаднал в шията на пострадалия, начин и посока на нанасяне.

Така, на л. 95, т. 1 ДП, в мотивите на експертизата е описано, че в средна към вътрешна трета на дясната надключична ямка, към напречния ръб на големия гръбен мускул се установява V образна рана с връх наляво към шията, горно рамо с дължина 0,5 см и долно рамо – 0,4 см., разположена в надлъжно кафеникаво червеникаво кръвонасядане на площ 2/1,5 с оток. Т.е. предполага се, че раната е с местоположение гърба /гръбния мускул/ на пострадалия и че вероятно ударът е нанесен в гръб на пострадалия.

В заключителната част на експертизата това нараняване е описано като: „непроникващо прободно порезно нараняване на шията в дясната половина пред ръба на големия гръбен мускул“. Нараняването е представено с медицинска терминология, от която не може да се разбере еднозначно изразът „пред ръба на големия гръбен мускул“ какво местоположение на раната предполага - в предната /лицева/ или задната /гръбна/ част шията.

Въпросът остава неизяснен и доколкото експертизата не дава отговор как и с каква насоченост е бил нанесен този удар – в гръб или лице на пострадалия. А от отговорите на тези въпроси зависи и отговорът за достоверността на механизма на деянието, представен в обясненията на подсъдимия и показанията на свидетелките Р. и Б.. Без това изясняване съдът не би могъл да съставя изводи по правилен начин, нито съответно и присъдата, основана на такива изводи, би била законосъобразна.

Вероятният механизъм, който може да се изведе от експертиза за удар нанесен в гръб, отговаря и на показанията на пострадалия – л. 30, т. 1 ДП, че когато подсъдимият паднал и след това станал, пострадалият се обърнал към св. Ч. и докато бил с гръб към подсъдимия усетил удар в шията.

Без да е изяснил този факт обаче, нито значението, което биха имали за него обясненията на подсъдимия, съдът е предприел анализ и оценка на показанията на св. Р. и св. Б., без да има необходимите за това процесуални предпоставки, тъй като не е провел пълно и всестранно разследване. А това е така, доколкото и подсъдимият, и двете свидетелки описват механизъм на нараняване, при който пострадалият получавайки нараняванията е бил с лице към подсъдимия, тъй като и замахвал с количката.

От надлежния начин, по който следва да се изяснят горепосочените факти, зависи и начинът, по който съдът би оценил и изготвената по делото комплексна съдебно-психиатрична и психологическа експертиза за подсъдимия.

Прави впечатление, че основни фактически положения, които експертите приемат за установени са свързани с поведение на пострадалия, такова каквото го представят подсъдимият, св. Р. и св. Б.. За изводите си експертите стъпват на интервюто с подсъдимия, в което той описва фактите по идентичен с процесуалните си обяснения начин – че пострадалият му се заканил, че го чака смърт, че го избутал с две ръце, че замахнал с количката няколко пъти. Поради това подсъдимият и изпитал „гняв и страх“ от поведението му, което поведение се разбира да е това представено от самия него. Следователно заключението е формирано по начин, по който самите експерти са решили дали да кредитират или не обясненията, и дали, и кои факти да приемат за верни. Формирано така, заключението силно изкривява изводите, които могат да се

направят по съществото на делото и правилното му изясняване. Това е така, доколкото не експертите, а съдът е субектът на процеса, който оценява фактите и доказателствата и в тази дейност той не може да бъде предпоставен от ничия друга оценка. Още повече, когато за проверката на релевантните фактически положения не са били събрани необходимите доказателства и те остават спорни.

Порокът се задълбочава и в следващата, допълнителна съдебно- психиатрична и психологическа експертиза – тази, която е трябвало да установи дали подсъдимият към момента на деянието се е намирал в състояние на силно раздразнение и дали това състояние е било предизвикано с насилие, тежка обида или клевета, или друго действие, от което са настъпили или е било възможно да настъпят последствия за виновното лице или негови близки.

Абстрахирайки се от правния характер на втората половината на зададения въпрос, некоректният подход на експертите, характерен за предната експертиза, при който са предрешили фактически изводи, каквито само съдът може да състави, продължава и тук. Отново вещите лица приемат за даденост, че пострадалият е нападнал подсъдимия с количка, в какъвто смисъл е и интервюто с последния. Игнорирали са цялостното му предходно поведение, такова, каквото е било описано от пострадалия, с изключение на това, че го нарекъл „жълтурко“. Дали са заключение, че подсъдимият е изпитал чувства на страх и гняв и те са интензифицирали в степен, която не може да овладее. Налице били стеснено поле на ясно съзнание, липса на ясен мотив, умисъл и планиране. /КСППЕ, л. 83 - 85, т. 3 ДП/. Вещите лица дефинират състоянието като отговарящо на диагностичните критерии за наличие на физиологичен афект, което състояние приемат, че е било налице при подсъдимия към инкриминирания период.

Ето защо, важно е било за съда да знае заключението на вещите лица не само ако се приемат за верни обясненията на подсъдимия и описания от него механизъм на инцидента, но и ако се приемат за верни показанията на пострадалия и съответно – описаният от него механизъм на инцидента, доколкото се различават съществено. Това е налагало на съдебно- психиатричната експертиза да се постави съответната задача, но при фактически предпоставки, които не почиват единствено на обясненията на освидетелствания подсъдим. Това, че вещите лица формално са вписали в мотивите на експертизата и показанията на пострадалия св. Б.И. не променя изводите, тъй като заключението не показва те обективно да са били взети предвид. Изводът е, че експертното мнение е изградено при половинчато съобразяване на установимите по делото факти.

Относно спецификата на физиологичния афект и обстоятелствата които налага да бъдат изяснени и то в многоаспектен план, е и Р-160-2021-II н.о., за това, че: „действителното състояние на силно душевно вълнение, стесняващо разсъдъчната дейност на дееца, е **фактически въпрос**, който се разрешава на основата на **цялостната доказателствена съвкупност**, а не **изолирано** само въз основа на **твърденията на подсъдимия** или на част от доказателствата“.

Разкриването на обективната истина, при което се изчерпват всички възможни следствени действия, се налага независимо от характера на обвинението по чл. 118 НК

и очертаните от него правни рамки. При ограничението от тези рамки съдът само не може да прилага по-тежка от вменената правна квалификация, респективно закон за по-тежко наказуемо престъпление, но не е ограничен, напротив, продължава да е задължен, да изследва релевантните факти обективно, всестранно и пълно. Изводът е верен, доколкото съдът и в това диференцирано производство на общо основание проверява обосноваността на обвинителните твърдения, продиктувано от принципа за разкриване на обективната истина.

На следващо място, съдът е следвало да бъде критичен и към заключението на експертите изготвили СППЕ за пострадалия св. Б.И., и по точно – че „при него е налице „едностранчиво възприемане и интерпретиране на обективни събития и факти, липса на социално развита чувствителност към проблемите на подрастващите и младите хора, както и неискреност в определени ситуации с цел защита на собствените си интереси и позиции.“ /л. 42, л. 47, т. 3 ДП/ Заключение на експертизата в тази част е твърде декларативно, общо и етикетизиращо. Липсва яснота на какви точно данни и факти за личността на освидетелствения почиват.

Изложеното е налагало най-малкото разпит на вещите лица изготвили експертизата, а при необходимост и поставяне на допълнителни въпроси.

Значението на експертизата в тази част е важно, тъй като именно тя е послужила на съда да оцени показанията на пострадалия като недостоверни, както и че спестявал, прикривал неизгодни за него факти и омаловажавал своя принос за възникването на инцидента. Експертизата, независимо от спорната ѝ обоснованост, е дала основание на съда да прехвърли укори към св. И., че не разбирал детинското поведение на младежа /подсъдимия М./ и това довело до неадекватната на ситуацията му реакция, което пък добре корелирало на личностовите му особености, отразени в комплексната съдебно-психиатрична и психологическа експертиза, описани по – горе. Така се стига и до неубедителния начин, по който съдът е изградил изводите си за неблагонадежност на свидетеля. Те почиват не само на схематично разследване на фактите, но и на недопустимо експлоатиране на качества на личността, пък било то и представени в психиатрично-психологическа експертиза, с цялата им абстрактност. Така, свидетелят се окачествява като неправдоподобен не поради оборването му от други надлежно доказани, действителни, изследвани и проверени факти, а поради характера и миогледа си, самите те под въпрос.

За да може да отговори на въпросите дали ударите са по сила, насоченост и брой /като съвкупност/ такива, които обективно са могли да доведат до летален изход на пострадалия, съдът е следвало още да съобрази, че само изготвената на досъдебното производство медицинска експертиза не ги изяснява. Като не е установил тези важни фактически положения, по необходимост, съдът в мотивите си е служил с предположения. Без да знае, тъй като липсва експертно мнение, дали ударите са могли да доведат до летален резултат, и защо, ако са могли да доведат, такъв не е настъпил, съдът е приел, че той не е настъпил поради оказаната своевременно медицинска помощ. Такъв отговор обаче изисква специални знания и би могъл да бъде даден само от медицинска експертиза, каквато е следвало да бъде назначена. Особено като се имат предвид конкретните наранявания, а именно: рана в шията с дължина 0,5 см и долно рамо – 0,4 см., непроникващо прободно –порезно нараняване. Ще се повтори, че

остава неясно точното му местоположение и дали е могло да засегне жизнено важни органи и функции, както по насоченост, така и по сила на нанасяне.

Същите въпроси стоят и по отношение на другите наранявания:

- прободно-порезно нараняване в **горната трета на корема /епигастриума/ вдясно**, с дължина на кожната рана – 3 см., проникващо в коремната кухина с дължина на раневия канал около 3 см. С нараняване по хода на четвърти сегмент на черния дроб.

- прободно – порезно нараняване в **горната трета на корема вляво**, с дължина на кожната рана – 1 см., проникващо в коремната кухина със засягане в дълбочина на перитонеума и на голямото було, с дължина на раневия канал – 1 см, с перпендикулярен ход на коремната стена.

- прободно – порезно нараняване на **дясната предмишница**

Тук следва да се отбележи, че сами по себе си нараняванията в областта на корема са определени от съдебно медицинската експертиза като отговарящи на признаците на средната телесна повреда, а нараняванията в областта на шията и на дясната предмишница като отговарящи на признаците на леката телесна повреда по чл. 130, ал. 1 НК - „временно разстройство на здравето неопасно за живота“. Следователно, за да може да отговори как от тези наранявания и от кои точно е могла да настъпи смърт на пострадалия, съдът се е нуждаел от специални знания. Такива се налагат и доколкото съдът е приел в мотивите си, че всички наранявания се намирали в причинна връзка с неминуемата смърт, която не е настъпила само поради своевременната медицинска помощ.

Съдът, чрез разпит на пострадалия св. И., а и чрез съответна медицинска експертиза, е следвало да изясни прецизно и силата, с която ударите са били нанасяни, дали конкретните наранявания се дължат именно на тази сила, както и дали при нанасянето на ударите тяхната сила не е била отнета /намалена/ и преградена чрез защитни действия на пострадалия, които са попречили да се нанесат по-големи наранявания от нанесените.

Изложените обстоятелства са съществени за правилното решаване на делото. Това е така доколкото, за да е налице съставомерност на деянието, ударите следва да са с интензивност, сила, честота и насоченост, реално застрашаващи живота на пострадалия. Те следва да са обективно годни да причинят смърт, а така също и да показват, че подсъдимият е съзнавал неизбежността на този резултат./Р- 160-2021-II н. о./

За правилното изясняване на делото и като средство за проверка на първични доказателствени средства са се налагали непосредствени и подробни разпити и на останалите свидетели - св. П. Н., св. И. Ф., св. И. Б., св. В. Г., св. И. С. и св. Н. Ш., тъй като са възприели и имат отношение, в една или друга степен, към изявления на подсъдимия и свидетелките Р. и Б. относно инцидента.

Все пак, може да се отбележи, че част от експертизите касаят ясни и безспорни фактически положения, и това са: съдебно медицинска експертиза на живо лице - за подсъдимия /л. 82, т. 1 ДП/, комплексна биологична и съдебно медицинска експертиза

на веществени доказателства по ДНК метода /л. 111, т. 1 ДП/, комплексна съдебно-психиатрична и психологическа експертиза за св. Н. Р. /л. 2-15, т. 3 ДП/ и комплексна съдебно-психиатрична и психологическа експертиза за св. А. Б. /л. 17-32, т. 3 ДП/. Тъй като съставляват малка част от цялостния нужен за изясняване на делото доказателствен материал, изводите за необходимостта той да се събере и провери в меродавната за това основна инстанция, с гарантиране на активното участие на страните именно на тази инстанция, не се променя.

На следващо място, при постановяване на присъдата съдът е допуснал и абсолютни процесуални нарушения. Те се състоят в съществена вътрешна противоречивост на мотивите, при което остава неясно какви факти съдът е приел за установени и върху кои от тях е изградил правните си изводи.

Видно от фактическата част на мотивите, съдът е приел, че подс. М. станал от земята, насочил се към пострадалия, изгледал го странно, пострадалият вдигнал намиращата се в близост количка и замахнал с нея към подсъдимия. Тогава подсъдимият започнал да го мушка с нож. Следователно, разбира се, че пострадалият вече е бил с лице към подсъдимия. Съдът не е приел факти, при които пострадалият по време на нападението от страна на подсъдимия да се е намирал с гръб към него и да не е правил нищо. Напротив, приел е, че първо пострадалият замахнал с количката към подсъдимия и тогава последният започнал да му нанася удари с нож в областта на шията, корема и дясната предмишница. /стр. 4 от мотивите/.

Същевременно, по-нататък, в правната част на мотивите съдът е приел обратното - че пострадалият бил с гръб към подсъдимия, когато последният предприел „ответна реакция“. /стр. 24 от мотивите/. Тук на първо място е неясно какво е имал предвид съдът под „ответна реакция“. За такава „ответна реакция“ не са описани конкретни действия. На второ място такава „реакция“ не присъства и във фактическата част на мотивите. Но същевременно тя се разглежда от съда като факт, от който зависи приложеният материален закон, и по – точно неприлагането му, тъй като с това съдът е мотивирал, че не е налице институтът на неизбежната отбрана по чл. 12 НК, с цялата условност на извода, тъй като материалният закон не може да бъде приложен, когато релевантните факти са били, и то в голяма степен, неизяснени.

Следващо съществено противоречие в мотивите на съда, при което волята му остава неясна, се открива и в представените в правната част втора група факти /стр. 24 на мотивите/, отново като такива, които не се подвеждат под чл. 12 НК. Това са фактите, при които пострадалият замахнал с количката, но тъй като с това получил непълно счупване на дясната лакътна кост, „поведението“ му било преустановено и затова не се касаело за противоправно нападение.

В същото време, малко по-нататък, съдът е определил действията на подсъдимия, с които нанесъл на пострадалия удари с нож като „изпреварваща атака“. Определението „изпреварваща“ предполага, чисто логически, обективно нападението да не е спряло, и субективно - подсъдимият да е очаквал продължаването му, или най-малкото подновяването му, тъй като не е било спряло окончателно, именно поради което го е и „изпреварил“. С това съдът е предположил, че нападателните действия на пострадалия, очевидно, не са били преустановени.

Съдът навлиза и в следващо противоречие засегнало доводите за физиологичния афект на подсъдимия и неговите причини. То е довело до неяснота кои действия от поведението на пострадалия е приел за противоправни и предизвикали въпросното състояние. Съдът е посочил две действия като такива – бутане с ръце в гърдите и отправяне на закана за „бавна смърт“. /стр. 25 на мотивите/. Същевременно, по – нататък, съдът е приел въз основа на психиатричната експертиза, че факторът отключил емоционалното състояние на подсъдимия – на страх и гняв, е замахването с количката от страна на пострадалия И., именно което отприщило екстремната емоционална възбуда у подсъдимия, нарушила широтата и яснотата на съзнанието му, характерна за физиологичен афект.

Следователно тук съдът не е приел, че бутането и заканата са действията, довели до афекта на подсъдимия. С това е поставил под въпрос кои точно действия на подсъдимия се явяват и кои той приема за причина за афекта. Това на по – голямо основание поставя необходимостта да се изследва въпросът служил ли си е изобщо пострадалият с металната количка, по начина представен от подсъдимия и свидетелките Р. и Б., или не, и ако действително подсъдимият е изпаднал в афектно състояние, от какво точно е било предизвикано то.

В обобщение, съдът е показал съществена непоследователност и противоречивост какви факти приема за установени, върху кои от тях е изградил правните си изводи, и съответно, с оглед на какво е приложил или отказал да приложи даден материален закон.

А противоречивостта на мотивите по важни и, в частност, съставомерни факти, респективно на вътрешното съдийско убеждение, последователно се възприема в съдебната практика като форма на липса на мотиви и основание по чл. 348, ал.1, т. 2 НПК. / Р-99-2017-П н. о., Р-96-2019- П н. о./

Първостепенният съд е следвало да бъде критичен към представената обвинителна теза, към качеството на разследването и интерпретацията на доказателствата, която прокурорът очевидно е провел, за да я състави. Съгласието на подсъдимия и защитата за производство по реда на чл. 371, т. 1 НПК не предполага автоматичното му приемане от съда, независимо от предимството делото да се реши икономично и бързо, след като това води до неправилното му решаване.

Така мотивиран и на основание чл. 334, т. 1 и чл. 335, ал. 2 НПК, Софийски апелативен съд, наказателно отделение, 1 – ви състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ присъда № 22 от 11.02.2022г. на Софийски градски съд, наказателно отделение, 9-ти състав, постановена по нохд № 3947/21 на СГС.

ВРЪЩА делото за ново разглеждане на Софийски градски съд, от друг състав на съда.

РЕШЕНИЕТО е окончателно.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____